

“We moeten onze productverpakkingen kritisch bekijken.”

We moeten ervoor zorgen dat plastic niet in de oceaan terecht komt en daarom moeten we het gebruik ervan tot het minimum beperken. Dat moet op twee manieren gebeuren. Daar waar het mogelijk is om trays of potten opnieuw te gebruiken, moeten we dat doen. Denk maar aan verkoop- of kweektrays die meermaals te gebruiken zijn. Als hergebruik niet meer mogelijk is, moeten we volledig inzetten op recyclen. Elke stap in één van die twee richtingen is een goede. En als er stappen gezet worden in die richting, moeten we dat vertellen en verder uitdragen, ook als de wetgever dat (nog) niet vraagt.

Verplichtingen

Zowel de Europese Commissie als de Vlaamse regering willen grote stappen vooruitzetten om de plastic afvalberg weg te werken (zie de Europese regelgeving in het kaderstuk hiernaast). Die regelgeving duwt heel veel industrie, die afhankelijk is van plastic, in de richting van hergebruik. Dat zorgt ervoor dat de druk op *recycled plastics*

alsmaar groter wordt en daarmee ook de prijs omhoogduwt. AVBS merkt dat er in de sector al heel wat inspanningen gedaan zijn om de impact te minimaliseren. Je zou kunnen stellen dat onze sector altijd al de vlucht vooruit heeft genomen. Maar de beschikbaarheid van gebruikt plastic is beperkt en er is vandaag, door onder andere wettelijke verplichtingen op diverse beleidsniveaus, een steeds grotere druk op de toelevering ervan. Het baart de sector daarom grote zorgen dat er vooral gefocust wordt op *post consumer recycled* materialen, terwijl *post industry recycled* materialen minder of zelfs niet in aanmerking komen, maar een even grote duurzame stap vooruit zijn. Tegelijk is een 100% gebruik van gerecycleerde kunststoffen niet mogelijk, daar er altijd een aantal procent additieven nodig zijn, bijvoorbeeld om de potten uv-bestendig te maken en aan alle kwaliteitseisen te laten voldoen. ■

i Een uitgebreide tekst hierover vind je op www.avbs.be > zoekterm

© JAN VAN NIZELLE

De snippers worden droog gewassen, waardoor de bouw van een afvalwaterreiniging kon worden vermeden.

© FOTO'S DAVY COGHE

Kristof Van Laere wil zijn energiekost in de hand houden

“Je hebt meer dan enkel groene vingers nodig”

Een energievolle azaleateeler, zo zou je Kristof Van Laere nog het best kunnen typeren. Samen met zijn vrouw Sofie Deheyn en twee medewerkers draait hij in Zaffelare (Lochristi) graag tegelijkertijd aan alle nodige knoppen om zijn azaleakwekerij toekomstproof te maken. Het in de hand houden van de energiekost is daarbij al meer dan tien jaar zijn stokpaardje. “De huidige energiecrisis heeft ons op dat vlak nog maar eens goed wakker geschud.”

Ivan De Clercq

Kristof nam in 2001 de zaak van zijn ouders over. Het gamma bestaat voor 65% uit vroege Helmut Vogel-soorten van *Azalea indica* en 35% middellate en late types. Jaarlijks vertrekken zo'n 220.000 planten in potmaat 14 vanuit het bedrijf. 80% hiervan doet dat in het kleurtonend stadium, in een verkoopseizoen dat loopt van augustus tot mei. Om dat mogelijk te maken, heeft Kristof een eigen koeling en forcerieafdeling om de azalea's op het juiste moment in bloei te trekken. Een keuze die heel wat energie en arbeid vraagt. In een 'gewone week' is hij al gauw anderhalve dag in de forcerie bezig, maar hij heeft het ervoor over. “De forcerie laat ons toe om het verkoopseizoen te spreiden en extra waarde te creëren. Zonder forcerie zouden we misschien de helft

Ook voor inname van te recyclen plastic afval

13454BM/99756

Groei door innovatie

Molenstraat 42, 4758 AB Standdaarbuiten | Nederland
T +31 165 318500 | www.krimpen.nl | info@krimpen.nl

meer planten moeten hebben om hetzelfde inkomen te genereren. Doordat we veel in kleurtonend stadium verkopen, doen we veel daghandel en staan we dus dicht bij de markt, al zit daar natuurlijk ook een risico aan als het minder loopt.”

Plantrobots

Het bedrijf bestaat momenteel uit zo'n 1,5 ha glas en 1,5 ha buitenoppervlakte. “Sinds ik in het bedrijf ben gekomen, hebben we een beetje uitgebreid, maar vooral ingezet op efficiëntie en automatisatie.” Zo gebeurt het op- en afzetten al een twaalf jaar door twee Degramec-plantrobots. Doordat alles in potmaat 14 gestekt wordt, was automatisatie een logische stap. “Een robot werkt snel en correct en biedt ook meer afwisseling voor het personeel”, somt Kristof een aantal voordelen op.

Micro-wkk

De plantrobots staan er ondertussen een jaar of twaalf. Ook op het vlak van energie koos Kristof al meer dan tien jaar geleden voor de weg van de technologie. Aardgas gaat naar de micro-wkk. Die heeft een elektrisch vermogen van 30 kWe. De elektriciteit laat de lampen in de forcerie branden en ook de warmte gaat die richting uit. Kristof overweegt om de huidige wkk te vervangen of er eentje bij te zetten. “Het doel is om geen enkele m³ gas los van de wkk te verbruiken. Enkel bij strenge vorst zou de klassieke brander dan nog moeten bijspringen.”

Inzicht hebben

Door niet-benutte elektriciteit aan het net te verkopen en door vastgeklitte energieprijzen vorig jaar bleef de impact van de energiecrisis eerder beperkt. De bestaande wkk heeft haar strepen verdiend, al vraagt de opvolging toch ook extra werk. “De terugverdientijd van de micro-wkk hangt helemaal af van de kostprijs van het aardgas en de prijs voor elektriciteit.

Als gas heel duur is en elektriciteit goedkoop, kan de balans ook soms verkeerd uitdraaien. Je moet een goed inzicht hebben in het eigen verbruik en in alle prijzen.”

Plannen voor warmtepomp

Kristof haalt niet alleen elektriciteit uit de wkk, maar ook uit zijn zonnepanelen. Die hebben een vermogen van 25 kilowattpiek, maar er komen nog panelen bij tot een vermogen van 60 kilowattpiek. Kristof denkt er over na om deze bijkomende elektriciteit te gebruiken voor een lucht/water-warmtepomp. De warmte zou dan in het cv-water kunnen worden opgeslagen. 25 kilowatt elektriciteit zou zo kunnen worden omgezet in 90 kW warmte.

Energie sturen

Alle energieproductiestromen en -verbruiksstromen op elkaar afstemmen vraagt heel wat puzzelwerk. Maar Kristof houdt ervan om de sturing vol-

ledig te automatiseren en zelf te programmeren. “Ik ben een PLC-hobbyist. Ik kan alles op mijn telefoon volgen.” Kristof haalt zijn smartphone boven. Op een schema is goed te volgen wat er geproduceerd, verbruikt en op het net gezet wordt. “Van de netbeheerder mag ik 37 kilowatt op het net zetten. Omdat de elektriciteitsprijzen voor hetgeen ik

“Nieuwe klanten vinden gaat niet vanzelf. Beurzen zoals Florall hebben hierin zeker hun waarde.”

Wie is Kristof Van Laere?

Kristof is 45 jaar en runt samen met zijn echtgenote Sofie en drie medewerkers azaleakwekerij Azaleashop.be in Zaffelare. Hij is kersvers lid van het presidium AVBS.

Op de koffie

“Mensen staan er van versteld hoeveel moeite we er in steken om hun plantje te produceren.”

nu op het net injecteer vrij hoog zijn, zit ik net aan die grens”, zo toont hij. Afhankelijk van hoeveel de zonnepanelen geven, gaat de wkk in zo'n situaties harder of minder hard draaien. Kristof speelt daarbij ook in op de *day-ahead*-prijzen die de prijzen voor geïnjecteerde stroom een dag vooraf per kwartier vastleggen. Vooral in de ochtend- en avonden is de prijs merkbaar hoger. “Ik kan de frigo dus een graadje koeler laten gaan midden in de dag en een graadje minder koud in de vooravond. Ook doe ik aan *peak shaving*, waarbij extra verbruik vermeden of uitgesteld wordt als ik al veel energievragers heb aanstaan. Dat gebeurt allemaal automatisch, zodat ik er doorheen de dag niet veel mee bezig moet zijn. Het zijn misschien kleine dingen, maar je kan er wel mee besparen en het wordt altijd maar belangrijker.” Kristof zetelt sinds kort ook in het bestuur van de vzw Verenigde Tuindersgroep, die de vraag van grote energieverbruikers bundelt om voordelig gas te kunnen aankopen.

Positief in de markt zetten

In vergelijking met andere teelten valt de energiebehoefte van de azaleateelt nog mee. Maar de sector heeft geen makkelijke decennia achter de rug, met een moeilijke prijsvorming door een teruglopende vraag. Kristof hoopt dat

er een nieuw evenwicht gevonden is en is ervan overtuigd dat er altijd vraag zal zijn naar azalea's. Via telersvereniging Azanova investeert Kristof ook in de ontwikkeling van nieuwe soorten. “Als azaleateeler heb je het bedrijf afgestemd op die ene teelt en ben je onvoorwaardelijk trots op je product. Tegelijkertijd besef ik dat de sierteeltwereld niet zal stoppen met draaien mochten er plots geen azalea's meer worden aangeboden. We zullen er altijd naar moeten streven om ons product op een positieve manier in de markt te zetten. Nieuwe klanten vinden gaat ook niet vanzelf vanuit je fauteuil. Beurzen zoals Florall hebben hierin zeker hun waarde.”

Meer dan groene vingers

Tijdens de coronacrisis deden veel telers een beroep op de korte keten. Kristof kon daarbij terugvallen op de eigen webwinkel azaleashop.be. “Omdat we al helemaal operationeel waren, werden we heel makkelijk gevonden. Nu de coronajaren voorbij zijn, is de vraag vanzelfsprekend weer teruggevallen, al zitten we nu nog altijd op een hoger niveau dan voorheen.” Kristof ontvangt ook heel wat groepen op het bedrijf voor een bedrijfsrondeleiding, gemiddeld zo'n 20 bussen per jaar. Het is iets wat doorheen de jaren vooral via mond-aan-mondreclame gegroeid is. “Mensen staan er eigenlijk van ver-

steld hoeveel moeite wij er als kweker in steken om hun plantje te produceren. Er schuilt ook heel wat techniek achter. Ze zien hier dat je als bedrijfsleider bijna evenveel ingenieur moet zijn als kweker. Voor mij is het werken met sturingen en automatisering een hobby, maar voor de hele sector is het uiteraard wel zo dat je er enkel met groene vingers niet meer komt.”

Energie, tewerkstelling en logistiek

Als kersvers lid van het presidium bij AVBS zal Kristof thema's zoals energie van nabij volgen. Ook in tewerkstelling ziet hij AVBS een rol van belang blijven spelen. Op het vlak van logistiek vindt hij het jammer dat samenwerken met je buurman voor het transport van planten bemoeilijkt wordt door eisen rond vakbekwaamheid, ook al speelt dat als inwoner van groot-Lochristi wat minder. Op het eigen bedrijf wil Kristof verder inzetten op de weg van optimalisatie. Uitbreiden staat nog niet onmiddellijk op de agenda. “Eerst moet het energievraagstuk verder correct worden opgelost. Tegen dan zullen we gauw een jaar of twee verder zijn, vermoed ik. Op dat moment zal de markt wel aanwijzen of het opportuun is om nog uit te breiden.” ■

 www.azaleashop.be